

8. Вища освіта в Україні у 2018 році: статистична інформація. *Державна служба статистики України*: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 19.03.2020).

УДК 333.342

Крись А.О

к.н.держ.упр., доцент Застрожнікова І.В.
Таврійський державний агротехнологічний
університет ім. Дмитра Моторного

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Актуальність проблеми. Визначення проблеми дослідження та шляхів її розв'язання базується на комплексному підході до опрацювання наукових досліджень вітчизняних, сучасних і зарубіжних вчених, історичного досвіду сільського розвитку, нормативно-правових актів та авторських розробок. Дослідження динаміки розвитку проведення територіальної реформи і формування об'єднаних територіальних громад здійснено з використанням методів, аналізу та принципів. Практика впровадження концепції на сільських територіях, визначення стратегічних цілей та обґрунтування завдань публічного управління розвитком об'єднаних територіальних громад спирається на системний підхід.

Метою статті є розгляд стану, проблем, законодавчого забезпечення, тенденцій та обґрунтування шляхів сучасного розвитку сільських територій в умовах децентралізації управління та адміністративно-територіальної реформи.

Формування цілей розвитку сільських територіальних громад в сучасних умовах сприяє:

1. Підвищення громадської активності:

- Стимулювання громадських ініціатив, поінформованості та самоорганізації сільського населення;
- Створення дієвих механізмів мобілізації жителів сільської місцевості до вирішення існуючих проблем;

2. Підвищення якості життя у громаді:

- Підвищення якості освітніх послуг;
- Підвищення якості надання медичних послуг;
- Підвищення якості надання адміністративних та інших соціальних послуг;
- Створення умов для розвитку культурного середовища та здорового способу життя населення, в т.ч. у сфері відпочинку та фізичної культури;

3. Покращення рівня безпеки у громаді:

- Забезпечення населених пунктів вуличним освітленням;
- Формування екологічної культури сільських мешканців ОТГ;

4. Покращення технічного стану об'єктів інфраструктури:

- Будівництво, реконструкція та ремонт дорожньо-вуличної мережі;
- Будівництво, ремонт та реконструкція систем централізованого водопостачання;
- Поліпшення благоустрою та стану довкілля;

5. Покращення енергоефективності :

- Проведення заходів з енергозбереження;

6. Покращення ефективності використання землі.

Результати наукової розвідки: Після схвалення Кабінетом Міністрів України Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [1], що стало однією з вимог Міжнародного валютного фонду, розпочався процес децентралізації влади. У межах проведення реформи місцевого

самоврядування було прийнято Закон України «Про співробітництво територіальних громад», який визначив організаційно-правові засади співробітництва територіальних громад, принципи, форми, механізми такого співробітництва, його стимулювання, фінансування та контролю [6]. Нині між територіальними громадами укладено 222 договори про співробітництво у сфері надання комунальних та адміністративних послуг, будівельних робіт, ремонту доріг, енергозбереження, пожежної безпеки тощо.

У затвердженій постановою Кабінетом Міністрів України Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року передбачено термін завершення децентралізації влади. Викладені у Стратегії пріоритети державної регіональної політики включають підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів, територіальну соціально-економічну інтеграцію і просторовий розвиток, ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку [2].

Українська децентралізація, яка відбувається за алгоритмом утворення спроможних об'єднаних територіальних громад (ОТГ), уже поринула у процес сільського розвитку.

Сучасне об'єднання територіальних громад дає сільським територіям значний поштовх розвитку, інноваціям, нововведення та ін.

Зняття адміністративних бар'єрів дає змогу сільським територіям відкривати нові крамниці, швейні цехи чи навіть невелику переробку сільськогосподарської продукції. На розробку та розвиток такого планування впливають територіальні громади. Об'єднані територіальні громади складають стратегічні плани та основні ідеї для розвитку сільської місцевості.

Також здійснюються заходи підтримки сільськогосподарських товаровиробників :

- стимулювання нарощування обсягів виробництва продукції тваринництва шляхом відшкодування вартості доїльних апаратів або холодильних установок для зберігання і охолодження молока ;
- поліпшення племінних і продуктивних якостей ВРХ;
- стимулювання процесів самоорганізації сільськогосподарських товаровиробників усіх форм власності на кооперативних принципах;
- надання організаційно-методичної підтримки та практичної допомоги у питаннях створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, інвестиційного забезпечення процесів здійснення господарської діяльності;
- зміцнення матеріально-технічної бази новостворених та діючих сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів шляхом відшкодування на безповоротній основі придбаної техніки та обладнання для виробництва, заготівлі та переробки сільськогосподарської продукції. [5]

Висновок. Українська децентралізація сьогодні, створює умови для покращення якості життя людини в українських містах і селах, на основі покращення якості послуг, що надаються органами місцевого самоврядування.

Міські об'єднані територіальні громади, завдяки поєднанню міських та сільських територій, поширюють позитивний вплив міст на суміжні сільські території і вносять у ці території більш новітні підходи щодо розвитку.

Плануючи власний розвиток, такі громади неминуче стикаються із питанням розвитку сільських територій і починають застосовувати до такого розвитку підходи, які широко впроваджуються зараз в країнах Європейського Союзу на рівні політики ЄС і на рівні національної політики.

Міські громади мають загалом вищі надходження до місцевих бюджетів, ніж сільські райони з необ'єднаними громадами, тому створення ОТГ на базі міської та навколишніх сільських громад посилюють бюджетні можливості всієї території.

Позитивні зрушення очевидні: відбудовані дороги, відремонтовано дитсадки і школи, осучаснюються мед заклади, розвивається інфраструктура, починає поширюватися підприємництво в селах, яке дає можливість ефективно використовувати місцеві ресурси. Впровадження децентралізації та залучення додаткового фінансування від інвесторів виявляє ефективних менеджерів на місцях, здатних вдало скористатися новими можливостями та спрямувати кошти в потрібне русло. Це підвищує довіру людей до місцевої влади та до представників великого бізнесу, які не лише забезпечують людей роботою, а й сплачують податки до бюджету на потреби громади. Робити певні висновки про успіх реформи поки ще зарано, але перші кроки показують позитивну динаміку, здатну відродити українське село і зрівняти його в можливостях з містом. Розвиток інфраструктури села є важливою передумовою для сталого економічного розвитку сільського господарства країни. [3]

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 р. № 333-р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014> (дата звернення 01.09.2018 р.).

2. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 6.08.2014 р. № 385. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF> (дата звернення 11.09.2018 р.).

3. Застрожнікова І.В. Державна підтримка інфраструктури села, як передумова сталого розвитку сільського господарства країни / А.Г.Застрожніков, І.В. Застрожнікова // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки); за ред. М. Ф. Кропивка. Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2016. № 1. с. 148 – 152.

4. Цибуляк В. Я. Інституційні засади сільського розвитку в Україні: науково-прикладний аспект : монографія. Київ : ДУ «Ін-т екон. і прогнозів. НАН України», 2014. 272 с.

5. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17.06.2014 р. № 1518-VII. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18> (дата звернення 10.09.2018 р.).

6. Хрущ С.В. Зарубіжний досвід розвитку інституту територіальних громад на прикладі республіки Польща та можливості його запровадження в Україні / С.В. Хрущ // Публічне управління в системі координат: демократія, децентралізація, місцеве самоврядування: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (18 жовтня 2019 року, Мелітополь, Україна) / відп. ред. Ортіна Г.В. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. – 276-279.

УДК 336.711

Ліщенко В.А.

Університет державної фіскальної служби України

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА НБУ ТА ЇЇ РОЛЬ НА РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

Грошово-кредитна політика є швидким та гнучким доповненням до бюджетної політики Національного банку України (НБУ). Міжнародний досвід свідчить, що за допомогою монетарної політика держава впливає на регулювання економіки, грошову масу, стабільність обмінного курсу та збалансування платіжного балансу.